

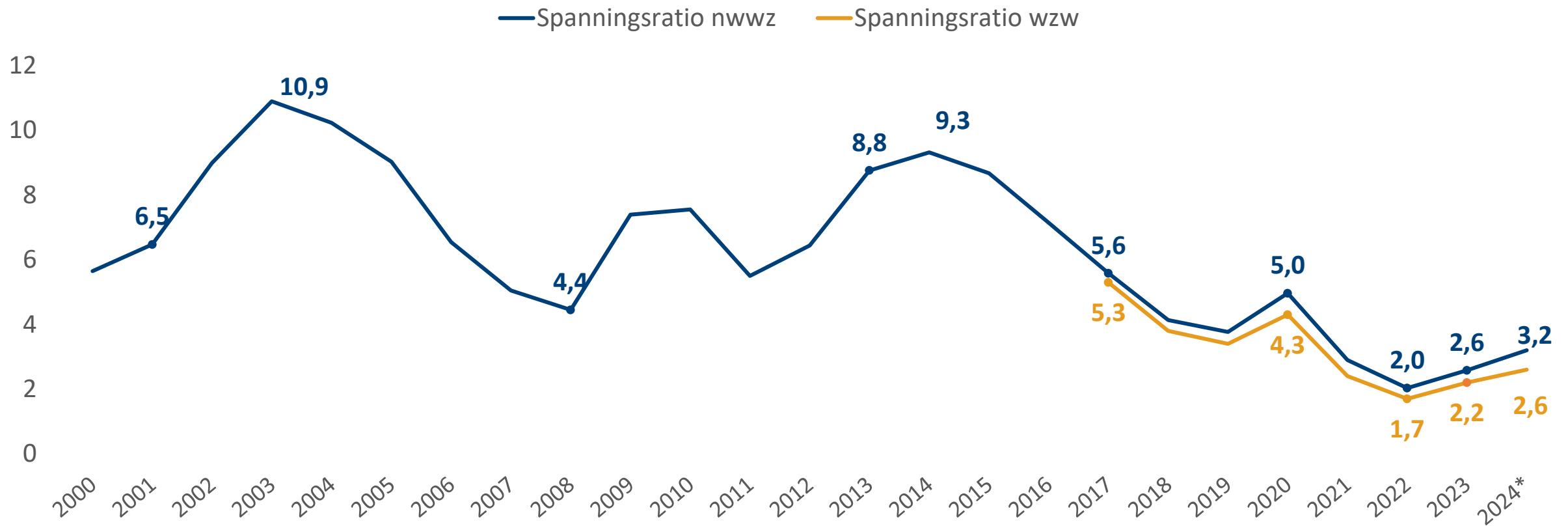
De verborgen arbeidsreserve in Vlaanderen: Enkele cijfers en de weg vooruit.

Prof. dr. Sarah Vansteenkiste
Directeur Steunpunt Werk

sarah.vansteenkiste@kuleuven.be

Krapte op de Vlaamse arbeidsmarkt nog steeds nijpend

Evolutie van de spanningsratio (aantal nwwz of wzw in bemiddeling per openstaande VDAB vacature)

Bron: Steunpunt Werk op basis van VDAB

* Voortschrijdend gemiddelde t.e.m. juli 2024 (recentste cijfers op dit moment)

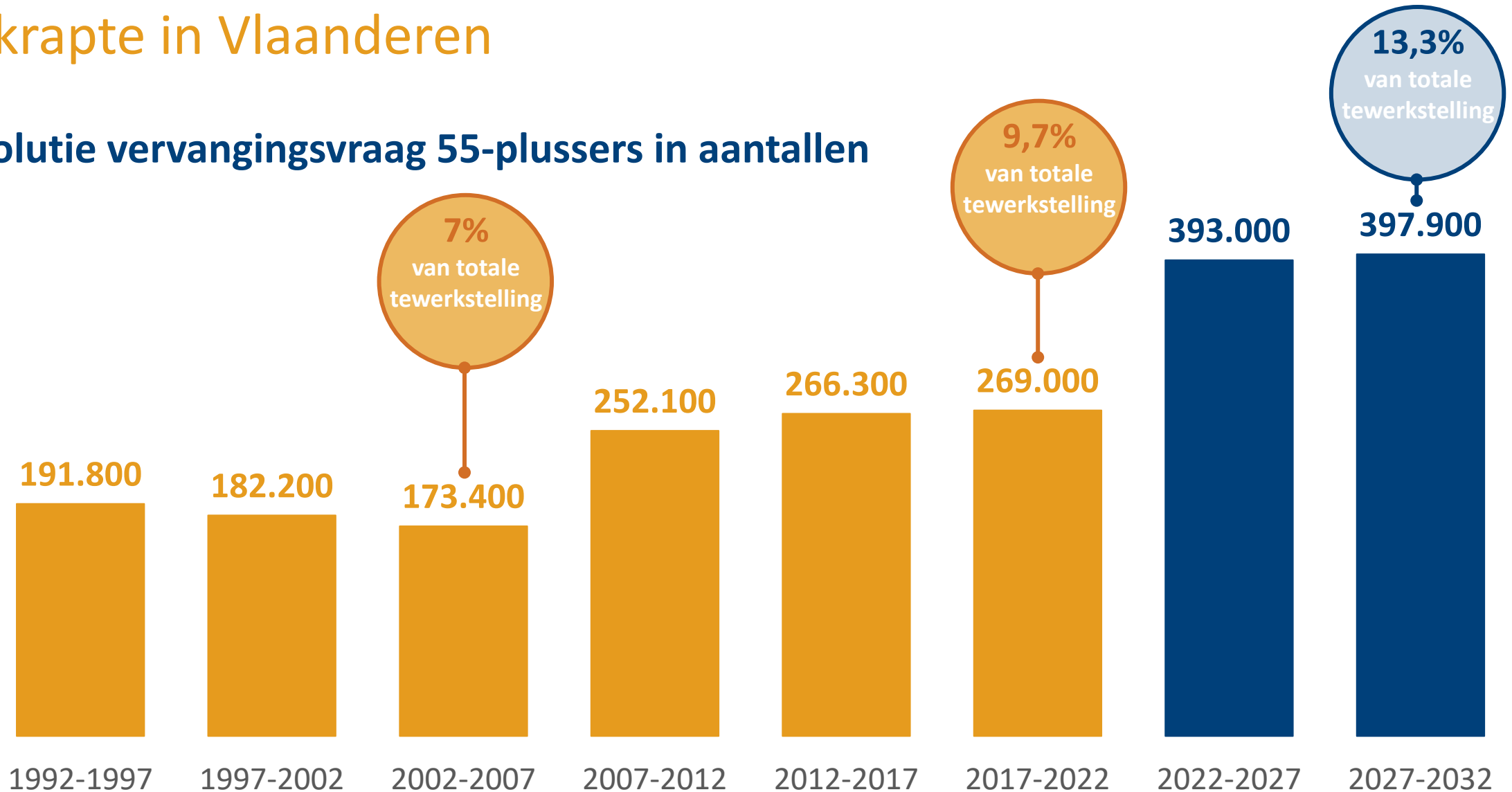
STEUNPUNT
WERK

Vlaanderen
is werk

KU LEUVEN

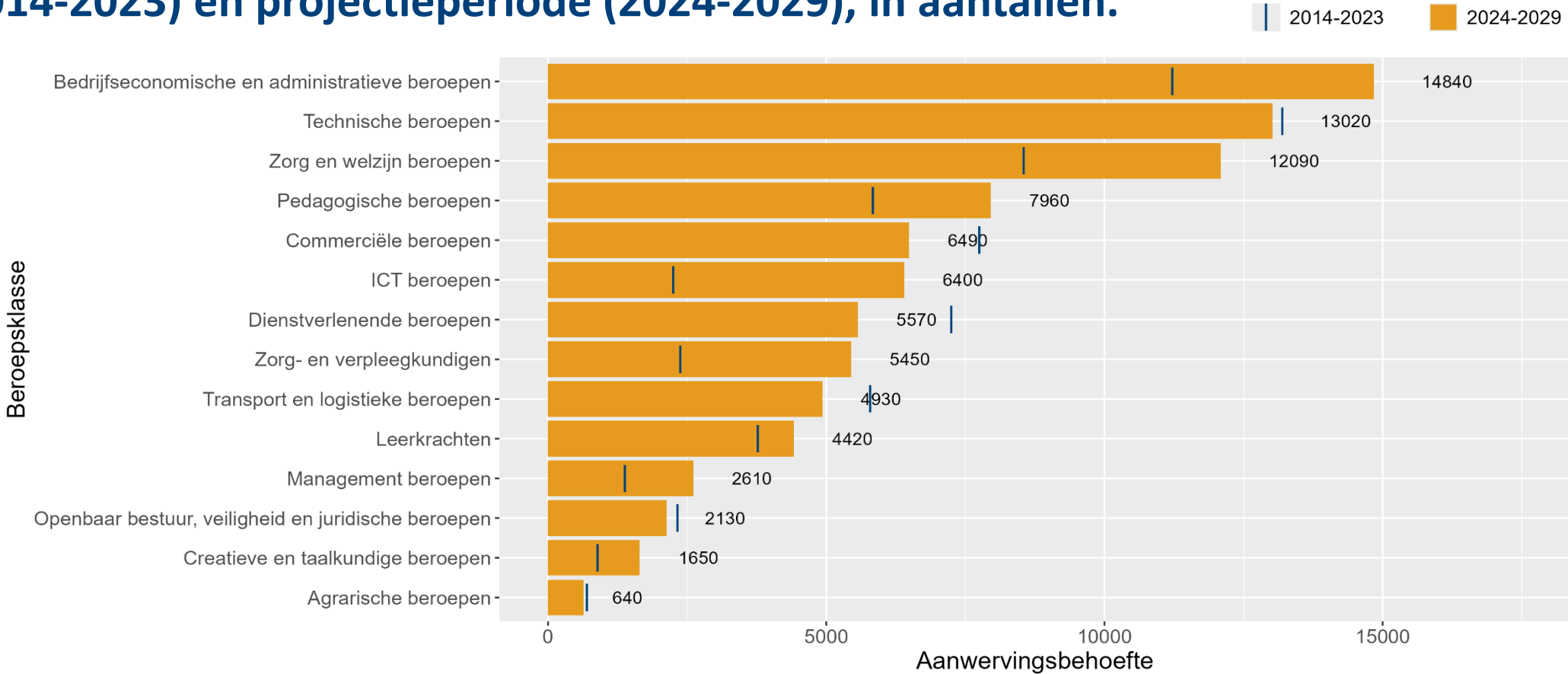
Vergrijzing neemt sterk toe, en zet structurele druk op de krapte in Vlaanderen

Evolutie vervangingsvraag 55-plussers in aantallen

Toenemende toekomstige aanwervingsbehoefte in verschillende beroepen.

Gemiddelde jaarlijkse aanwervingsbehoefte naar beroep tijdens de historische (2014-2023) en projectieperiode (2024-2029), in aantallen.

Bron: Hannon, E., & Vansteenkiste, S. (2024). De toekomstige aanwervingsbehoefte naar beroepen: welke profielen heeft Vlaanderen de komende jaren nodig? Over.Werk. Tijdschrift van het Steunpunt Werk, 34(1), 34-47.

Belang van werk en activering: meer dan alleen economische factoren.

1

Economische factoren:

- Betaalbaarheid sociale zekerheid, bijdragen aan invulling krapte, aan samenleving

2

Welzijnsfactoren

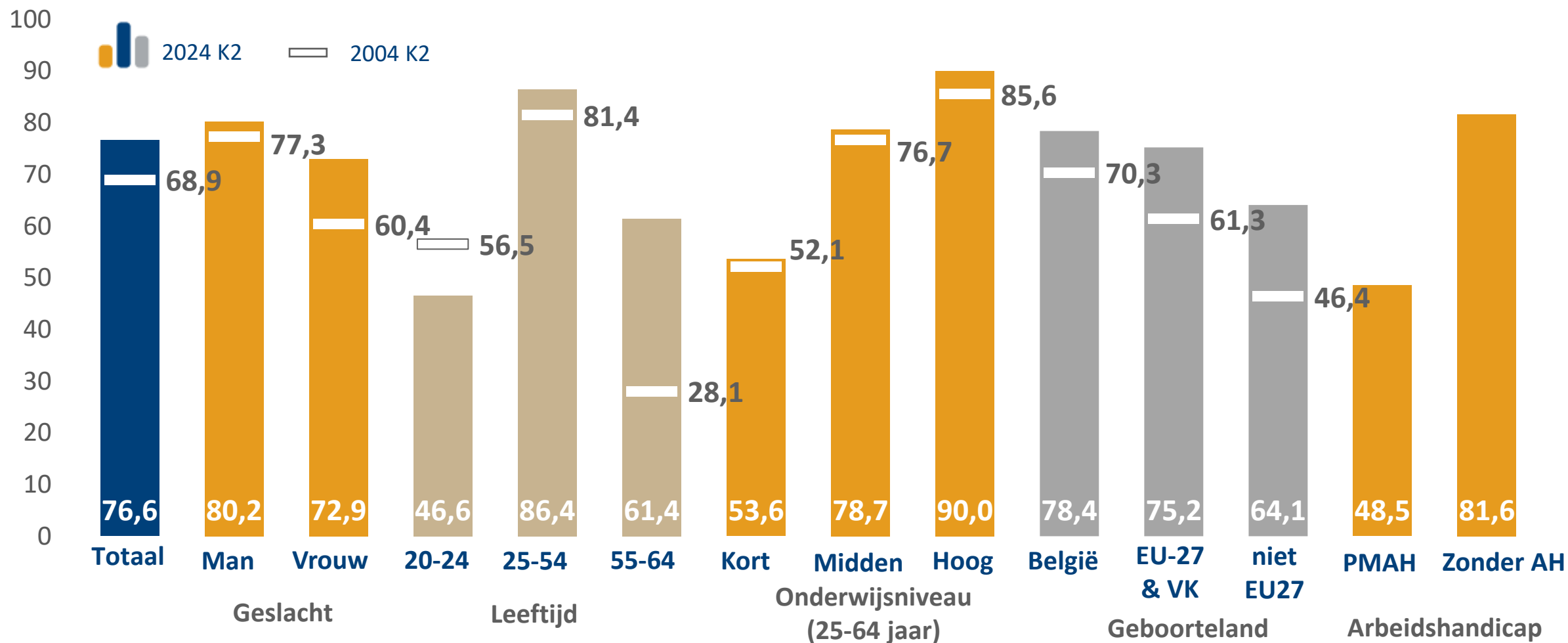
- Kwaliteitsvol werk heeft een positieve invloed op het leven en gezondheid, het hebben van sociale relaties, identiteit, een rol van betekenis,...

3

Ook niet-betaalde arbeid is waardevol voor de samenleving

- Als finaliteit, of als tussenstap naar betaalde arbeid

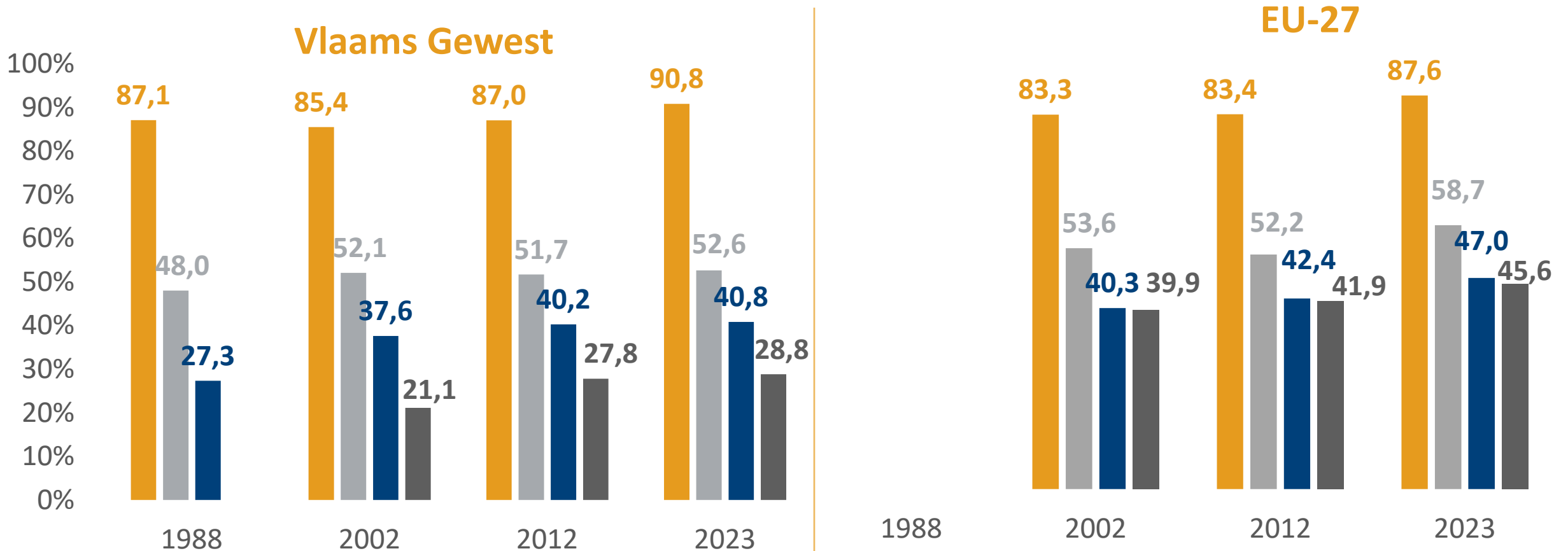
Vlaamse werkzaamheidsgraad anno 2024: nog veel marge bij kwetsbare groepen

Weinig progressie in werkzaamheid bij kortgeschoolden, en zeker bij vrouwen met migratieachtergrond

Evolutie werkzaamheidsgraad (25-64 jaar)

- Hooggeschoolden
- Kortgeschoolden
- Kortgeschoolde vrouwen
- Kortgeschoolde vrouwen met migratieachtergrond (niet-EU-27)

Arbeidsreserve vanuit een ruime blik: bij werkenden, werklozen en niet-beroepsactieven

Per **100** personen (20-64 jaar) zijn er in Vlaanderen in 2024 ...

Groep

Werkenden: volledige tewerkstelling	 74
Werkenden: ondertewerkstelling	 3
Actieve werklozen	 2
Zoekend, beschikbaar of ziet zichzelf als werkend of werkloos	 2
Arbeidsongeschikten	 6
Huisvrouwen en -mannen	 3
Studenten	 5
Gepensioneerden + overige	 5

Zoekend, beschikbaar of ziet zichzelf als werkend/werkloos

- Wie?

- Belangrijke groep 'ontmoedigde personen' door taalproblemen, leeftijd, denken niet de juiste vaardigheden te hebben, mobiliteitsproblemen, ervaren van discriminatie,...
- Geen (betaalbaar) alternatief voor de zorg voor de kinderen

- Belang van sleutelen aan:

- vertrouwen, vaardigheden, taal, mobiliteit, zorgopvang, werkervaring,...

9% van de NBA, of
2 op de 100, of
76.200 personen (20-64j) in
Vlaanderen

30% aan het
werk 1 jaar
later

Bron: Steunpunt Werk op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium) – EAK, trendniveau 2de kwartaal 2024

Niet-beroepsactieve arbeidsongeschikten

- Hoe langer afwezig, hoe moeilijker de terugkeer naar de arbeidsmarkt en minder sterk de band met de arbeidsmarkt
- Belang van sleutelen aan o.a.:
 - Re-integratie
 - bespreekbaar maken terugkeer naar werk
 - focus op geschiktheid ipv ongeschiktheid
 - (financiële) onzekerheid door bv. risico op hervat
 - Traject met arts, werkgever, individu
 - Zorgtrajecten en indiceringen
 - Werkorganisatie
 - ondersteuning via technologie en robotisering
 - inhoud van functies. Werkredesign. Werkaanpassingen
 - preventieve aanpak

6 op de 100 (20-64j), of
231.000 personen in
Vlaanderen

10% aan het
werk 1 jaar
later

Bron: Steunpunt Werk op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium) – EAK, trendniveau 2de kwartaal 2024

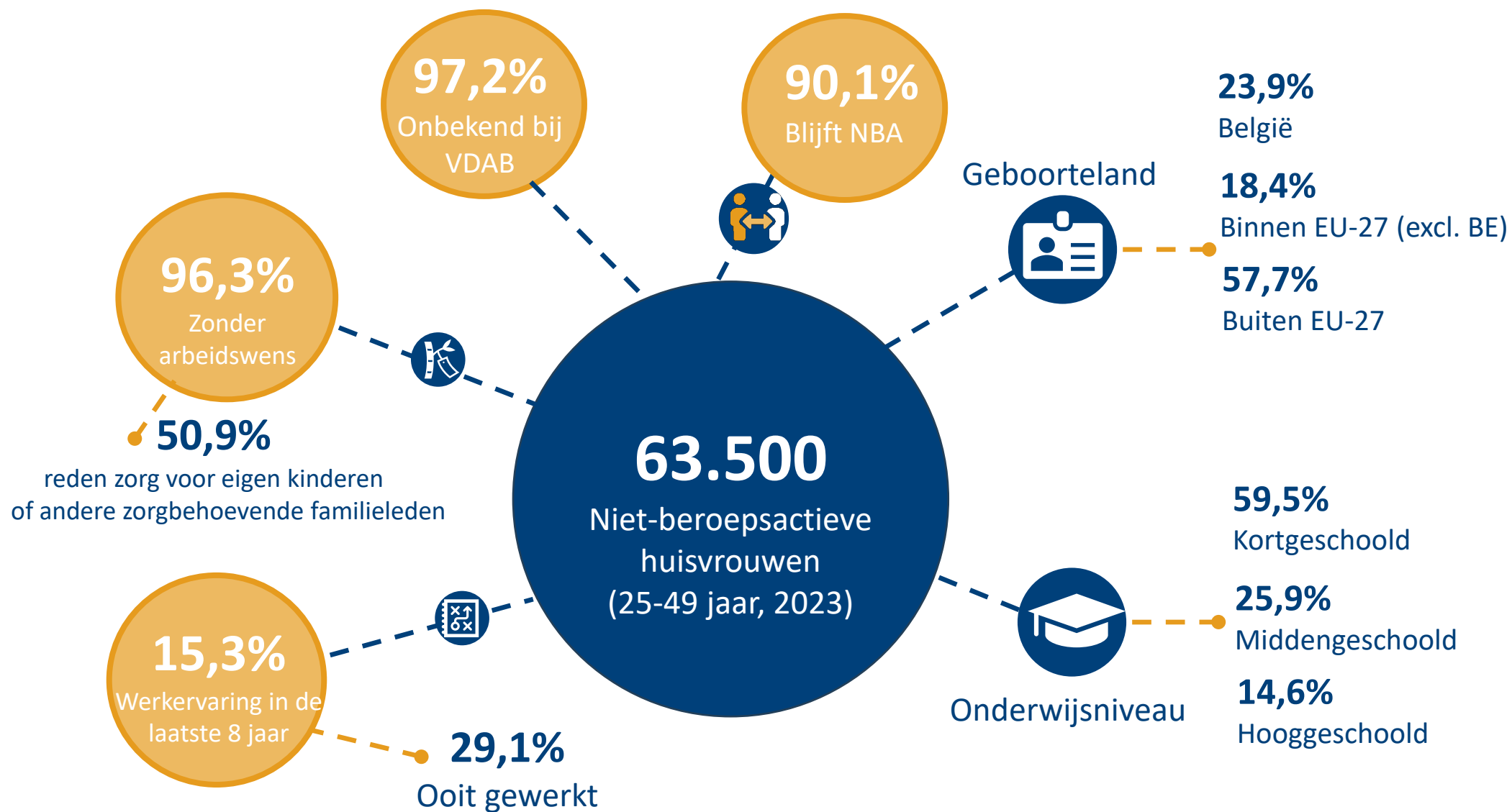
Bron: Vansteenkiste, S., & Sourbron, M. (2023). De niet-beroepsactieven in Vlaanderen ontleed. Een profielschets van huisvrouwen en arbeidsongeschikten. Over.Werk, Tijdschrift van het Steunpunt Werk, 33(1), 5-14.

STEUNPUNT
WERK

 Vlaanderen
is werk

KU LEUVEN

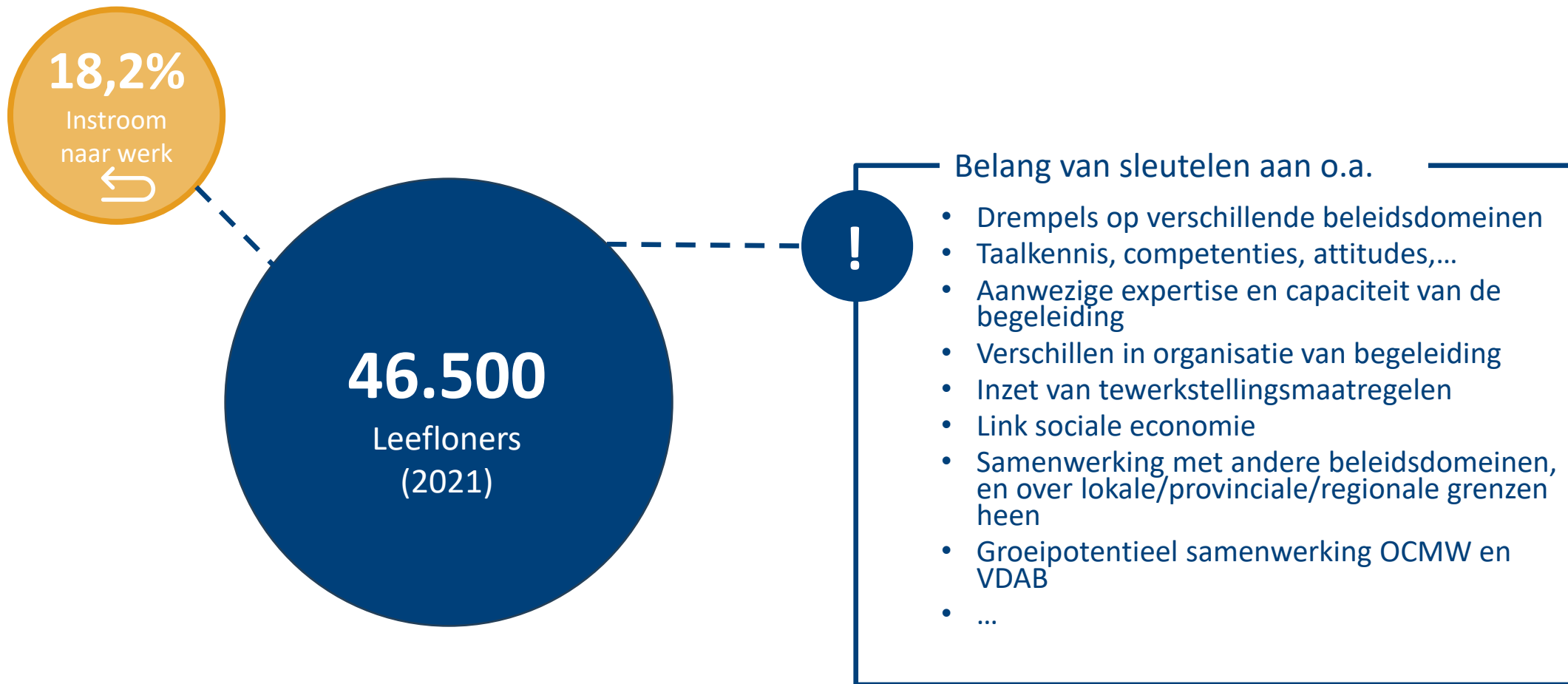
Huisvrouwen: weinig arbeidswens en werkinstroom

Huisvrouwen: nemen mee belangrijke niet-betaalde taken op. Wel mogelijkheden om toegangspoorten tot werk meer open te stellen.

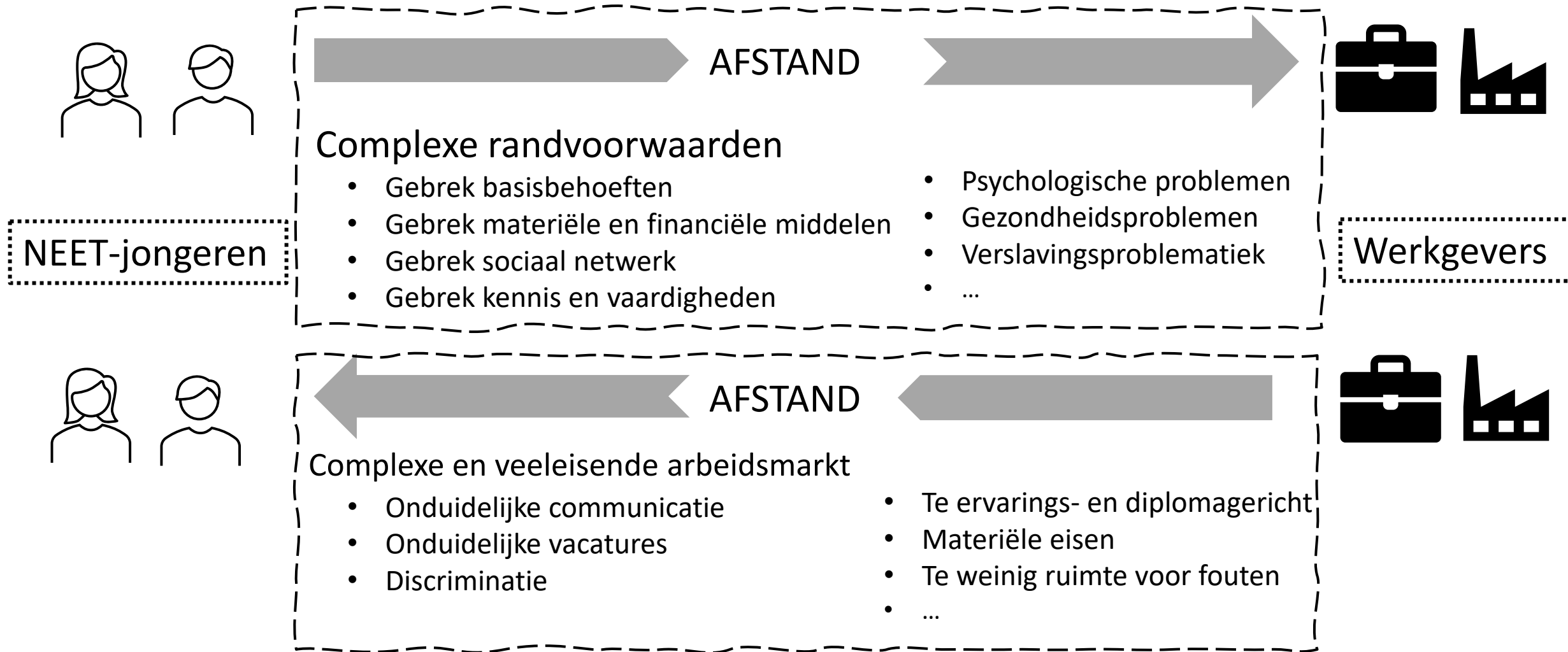

Hogere werkinstroom bij leefloners, maar ook marge om begeleidingsaanpak en samenwerkingen te versterken

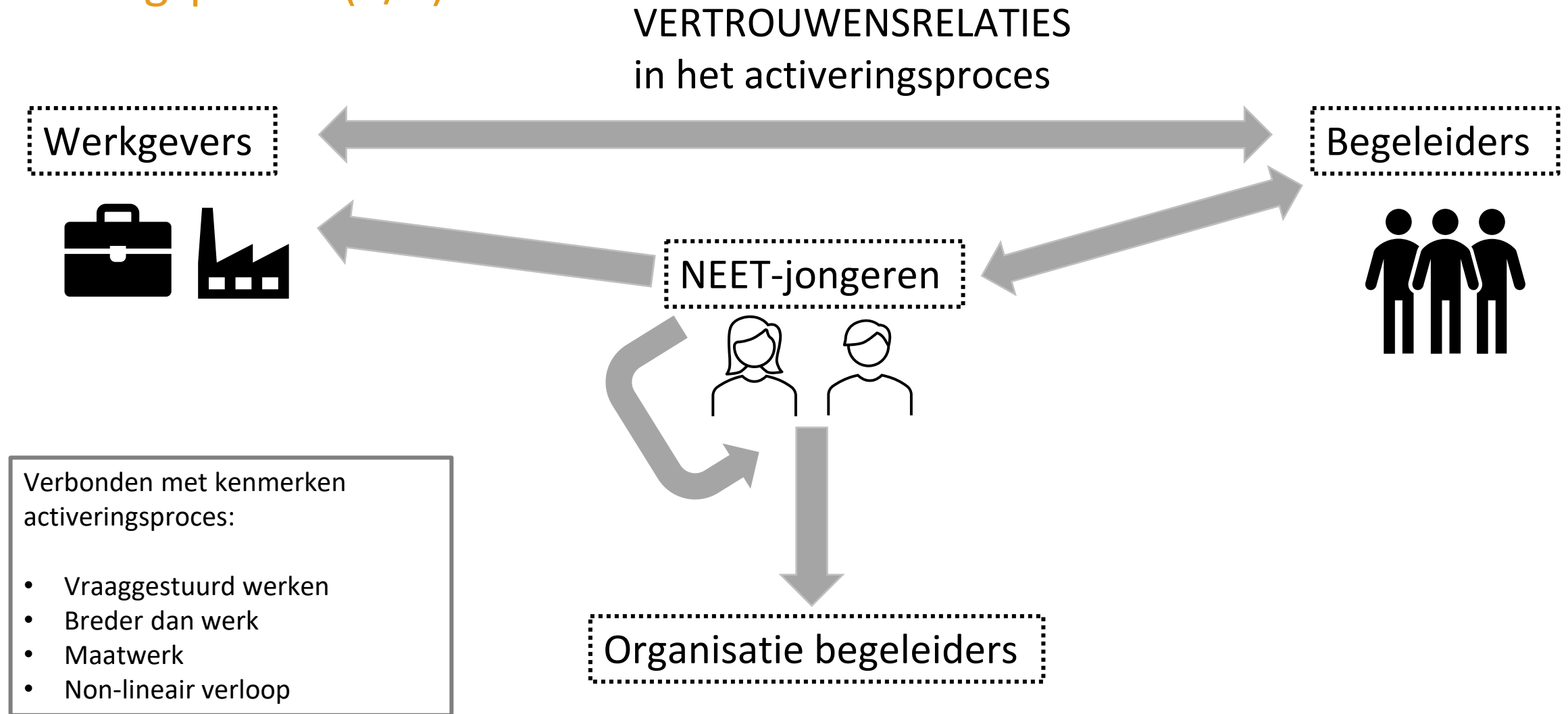

Bron: Sempels, Y., Goffin, K., Vanoeteren, V. (2023). Activering van leefloongerechtigden: noden, aanpak en lokale samenwerking. VIONA rapport voor Departement WSE.

“Afstand” is een wederzijds begrip

Vertrouwen is een wederzijds begrip en cruciaal in het activeringsproces (2/2)

Succesvolle werkgevers aan de slag

Inclusieve selectie

- ☐ Eenvoudig, snel en laagdrempelig solliciteren
- ☐ Selectie afgestemd op kandidaat en doelgroep
- ☐ HR als mediator om 'atypische' profielen kansen te geven
- ☐ Beperkte selectiecriteria, met enkele noodzakelijke voorwaarden
- ☐ Minder richten op gaten in CV

Sterk onthaalbeleid

- ☐ Laagdrempelig en warm, omgeving betrekken
- ☐ Collega's betrekken
- ☐ Aanspreekpunt
- ☐ Opleiding en begeleiding op maat
- ☐ Ondersteuning bij vragen over andere levensdomeinen
- ☐ Opvolging en feedback
- ☐ Ondersteuning leidinggevenden et al.

Duurzame interne loopbanen

- ☐ Investeren in omkadering
- ☐ Ontwikkeling interne inzetbaarheid
- ☐ Flexibiliteit binnen jobs, I-deals?
- ☐ Inzet op vermijden uitval (hoge loyaliteit, betrokkenheid)

Maak als organisatie mee het verschil!

Richting (meer) inclusiviteit, maatwerk, creativiteit

- Belang van samenwerking lokaal, regionaal, federaal, over beleidsdomeinen heen, met publieke en private partners
- Belang van een inclusief organisatiebeleid
- Belang van maatwerk: een rekrutering, begeleiding en loopbaan op maat
- Belang van creativiteit:
 - werken met rolmodellen,
 - werken met lokale gemeenschappen,
 - betrekken gezin in rekrutering,
 - aanbieden van een brede waaier aan type jobs en loopbanen, weg van typecasting en met focus op vele talenten

